

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Klasično prejemno opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 256.

V Ljubljani, v petek 7. novembra 1890.

Letnik XVIII.

Deželni zbor kranjski.

(Osma seja, dné 7. novembra.)

Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje in razdelé došle prošnje.

Poslanec Svetec in tovariši izročé deželnemu glavarju samostalen predlog gledé ustanovitve višje deželne sodnije za vse slovenske pokrajine in pravne akademije v Ljubljani. Dotični predlog, ki se strinja s sklepom slovenskih poslancev na skupnem shodu dné 2. oktobra t. l. v Ljubljani, se glasi:

Visoki deželni zbor naj na podlagi § 19. deželnega reda sklène.

Visoka c. kr. vlada se prosi: a) Naj državnemu zboru nasvetuje, da se napravi v Ljubljani deželno nadsodišče za Slovensko-Stajersko, Slovensko-Koroško, Kranjsko, Goriško s Trstom in za Istro z laškim senatom. b) Naj državnemu zboru nasvetuje, da se napravi v Ljubljani pravna akademija, oziroma juristična fakulteta s slovenskim in hrvatskim učnim jezikom.

V Ljubljani, dné 7. novembra 1890.

Svetec, Klun, Murnik, Bleiweis, Hribar, Gorup, Višnikar, Povše, Grasselli, Stegnar, Pfeifer, Detela, Lavrenčič, Ogorelec, Pakiž, Dragoš, Papež, Kavčič, Tavčar, Vošnjak, Poklukar, Klein, Kersnik.

Potem se finančnemu odseku v pretresanje in poročanje izročite poročili deželnega odbora o zgradbi nove deželnoobranske vojašnice in o napravi lastnega zavoda za gluhoneme in slepe v Ljubljani.

V današnji seji se je izročilo deželnemu zboru tudi poročilo deželnega odbora zastran poročstva čistega dohodka za dolensko železnico. Znano je, da je deželni zbor že pred dvema letoma v podporo dolenske železnice dovolil 500.000 gld. za glavinske delnice. V državnem zakonu, s katerim se dovoljuje zgradba te železnice, je pa deželi na prosto voljo dano, kupiti za pol milijona glavinskih delnic,

ali pa prevzeti poročstvo za obrestovanje prioritetnih delnic v letnem znesku 296.000 gld. Deželni zbor bode imel torej pretresati, za katero reč se hoče odločiti. To ravno namerava danes izročeno poročilo, katero se je izročilo posebnemu odseku 9 udov. V ta odsek bili so koncem seje izvoljeni:

Detela, Gorup, Grasselli (načelnik), Klun, Tavčar, Višnikar, Apfaltrern (načelnikov namestnik), Schaffer, Leon Auer-sperg.

Poslanec Višnikar poroča zatem o proračunu blazniškega zaklada za l. 1891., ki je bil potrjen po nasvetih finančnega odseka. Vsa potrebščina znaša 61.796 gld., pokritje pa 10.644 gld., torej bode primanjkovalo 51.152 gld., ki jih bode treba dodati iz deželnega zaklada.

Sprejeta je bila tudi še naslednja resolucija:

„Deželnemu odboru se naroča, da preiskuje razmere posvetnega postrežnega osebja v deželni blaznici, da stopi z redom usmiljenih sester v dogovor zaradi eventuelne spremembe pogodbe gledé režijskih troškov ter v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru o tem poroča, odnosno stavi primerne nasvete.“

Prošnja nadučitelja Franceta Spintre v Kočevji za pospeševanje in podpiranje hranilnih in posojilnih zadrug na Kočevskem se odkloni, ker se je po raznih krajih dežele kranjske osnovalo že več takih hranilnic, ne da bi bile zahtevale podpor iz deželnega zaklada. Sicer pa že imajo v Kočevji mestno hranilnico, ki prav dobro napreduje.

Društvu za varstvo avstrijske vinoreje v Badenu pri Dunaju dovoljuje se za pokončevanje trtne uši 50 gld. Ob obeh točkah je poročal dr. Vošnjak.

Za njim poroča poslanec Hribar o prošnji predstojništva Lichtenthurnove sirotišnice za zvišanje deželnih ustanov. Iz poročila je razvidno, da se iz sirotinskega zaklada več potrosi, kakor bi se po večkratnih sklepih deželnega zbora potrositi smelo, ker se mora en del tega zaklada hraniti za zidanje deželne sirotišnice. Deželni zastop načelno

ni zoper povikšanje ustanov, ali ker bi se moralo vsled takega povikšanja ustanov znižati njih število, se omenjena prošnja ni mogla uslišati.

Dr. Schaffer potem poroča o glavni bilanci in proračunu loterijskega posojila ljubljanskega mesta. Bilanca kaže v aktivih in pasivih znesek 1.591.091 gld. 30 1/2 kr. ter se je loterijsko posojilo v primeri s prejšnjim letom zmanjšalo za 184.225 gld. 95 1/2 kr. Proračun za l. 1890 kaže potrebščine 69150 gld. 86 kr. pokritja pa 71.804 gld. 39 kr., toraj preostaja 2653 gld. 53 kr.

Poslanec Hribar je pri tej priliki izrekel svoje zadoščenje, da poročevalec priznava pravilno gospodarjenje z mestnim posojilom, katero so prejšnja leta poslanci deželnozborske manjšine hudo grajali in napadali. Izreka pa tudi željo, da naj bi vlada podpirala prošnjo mestnega odbora za drugo posojilo pol milijona goldinarjev.

Gosp. deželni predsednik baron Winkler odgovarja, da vlada rada podpira mesto in da je tudi v tej zadevi zahtevala od mestnega magistrata pojasnil zaradi novega posojila, katerih pa dozdej še ni dobila. Kadar se ji pošljejo, bode vlada rada ustrezala želji mesta ljubljanskega.

Ko Luckmann in Hribar govorita še o nekaterih razlikah prejšnjega in sedanjega knjizevanja, potem župan Grasselli g. deželnemu predsedniku odgovarja, da mestni magistrat zato ni mogel ustreči zahtevi deželne vlade, ker je zahtevala natančni račun o troških za vodovod, katerega pa dozdej še ni bilo mogoče izvršiti. Ko dobi magistrat vse potrebne račune v roke, bode takoj odgovoril deželni vladi.

Prošnja Jerneja Habjana in drugih pogo-relcev iz Babnegorice za podporo izročé se deželnemu odboru, kateremu je za take podpore dovoljen poseben kredit, ki se je letos vsled obilnih požarov povešal za 4000 gld.

Poslanec Višnikar poroča o prošnji okrajnocestnega odbora logaškega gledé podpore za cesto Logatec-Rovte ter predlaga, naj se prošnja

LISTEK.

Pismo.

I.

Gospod vrednik! Ne ustrašite se mojih pisem; nadležen ž njimi nočem biti ni Vam, ni Vašim čitateljem. Ne bodem Vas mučil s strokovnjaškimi razpravami, tudi ne z modroslovnimi disputacijami. Sicer bi mi to ne bilo težko; čital sem namreč o nekem nemškem praktičnem modroslovcu, ki si je delal kratek čas z dvema svojima psičkoma; prvemu je bilo ime Aristotel, drugemu Descartes. Ob večer-nih urah je sedel na klopici pred hišo, ter božal zdaj jednega, zdaj drugega psa; iz zavisti sta sevêda renčala drug na drugega, zatem ju je nekoliko približal, in začela sta lajati; naposled je podražil Aristotela v Descarta, in skočila sta si v zobe; gospodar pa se jima je smejal in vkljub vsemu anahronizmu občudoval Aristotelovo in Descartovo — filozofično disputacijo!

Kako tako razpravico, upam, gospod vrednik, dovolili bodete tudi meni; nikar pa se ne bojte razprav, kjer človek od samih dokazov ne vidi nobene-ga dokaza, kjer gredoč skozi les ne vidi dreves:

s takimi modroslovnimi neslanostmi Vas ne bodem pital; vém namreč za prislovico: „Adversity's sweet milk — philosophy“, — (da je nesreče sladko mleko — modroslovje).

Z Bismarekom se hočem oklepiti bolj praktičnih strani. Da, ko bi bil naš Dežman, „der praktische Krainer“, še živ, kakošno veselje bi on danes imel z Bismarekom. Ta bivši državnik, ta mož železa in krvi, ki je par desetletij odločeval v Evropi mir in vojsko, on sedaj živi „procul negotiis“ na svojem posestvu; a nikar ne mislite, da v pokoju. Bismarek postal je v zadnjem času — pivovar. Založil je s tovariši v ta namen 600.000 mark, in gotovo upa pri tem, da mu bode pivovarstvo hvaležnejši posel, nego li politika. Zamrzelo mu je politično življenje v toliki meri, da so celó Moltkejevo slavnost opravili — brez Bismarcka. Nekaj časa so javkale za njim „comédiennes d'affliction“, licemerne žalovalke, vzlasti tudi dunajska „Neue Freie Presse“, a ko je pošlo iz jaslij zobjanje, vse so obmolknile in pozabile celó pravila: „De mortuis nil nisi bene“.

Toda kam sem zašel tako visoko na sever, in celó v tem mrzlem jesensko-zimskem času, vzlasti ker imamo tudi domá v naši zjedinjeni Sloveniji pangermanov, ki so hujši od trolasega pivovarja „in

spe“. — Tam doli ob slavnoznani Rinži živi znan mož, s katerim imajo dovolj opravila vsi deželni poslanci kranjski, — pletoč mu lovor-venec. V marsikateri zadevi sme se primerjati s svojim imenovanim nemškim vzornikom, vzlasti so mu pri srcu cerkvene stvari; pri vseh svojih obilnih poslih vendarle še dobi časa dovolj, da stika po kočevskih kočah okrog, ter išče, kje bi vlovil kakega nemškega otroka — „ad maiorem Germaniae gloriam“, — da bi ga učil nemškega katekizma in da bi mu preskrbel nemške govore v cerkvi. Zdi se mi, da se mu bode tako godilo, kakor se je godilo pokojnemu škofu Wolfu. Pri konsekraciji farne cerkve v Dragi namreč, — ako se ne motim, leta 1839, — ukazal je kočevskemu dekanu, da naj ob tej priliki napravi kočevski govor. Dekan, sam Kočevar, stori tako; ko pa vladika gre med pridigo iz župnišča v cerkev, vidi polno ljudij, ki zunaj cerkve stojé in se lepo slovenski pogovarjajo. Čudé se, povprašuje vladika, zakaj da ljudje danes nočejo poslušati božje besede, in izvé, da zato ne, ker ne razumejo nobene nemške besede. Škof Wolf je sevêda na to ukazal, da naj se ondi slovensko ozna-nuje božja beseda, ker mož, dasi velik birokrat, je bil prepričan, da nauk božji ni ne slovenski, ne nemški, marveč je katoliški ali splošen, da se naj

izroči deželnemu odboru, ki naj za omenjeno cesto iz dotičnega kredita dovoli primerno podporo cestnemu odboru logaškemu in občini Rovte. Prošnja za dovolitev 32 prisiljenecv k zgradbi te ceste se naj pa odstopi deželnemu odboru, da jej po možnosti ustreže.

Poslanec **L a v r e n ð i č** poudarja potrebo ceste iz Žirov do Rovt, ki je bila ravno takrat merjena, kakor cesta iz Logatec v Rovte, pa se do danes še ni pričela delati. Žirovska občina je že pred petimi leti izročila prošnjo, da bi se izdelala ta cesta, ki je za obilni promet omenjene občine silno potrebna, pa dozdaj ni dobila nobenega odloka in ne vé, kje ta prošnja leži ali pri deželnem odboru, ali pri cestnem odboru idrijskem. Priporoča torej, naj se po dovršitvi ceste Logatec-Rovte precej začne delati cesta iz Rovt v Žire.

Pri glasovanji obveljata od poročevalca nasvetovana predloga.

Poslanec **L u c k m a n n** poroča o zgradbi dveh hiš za stanovanje paznikov in zbor brez ugovora pritrđi naslednjemu predlogu:

„Deželni odbor se pooblašča, da na prisilne delavnice lastnem zemljišči in sicer na južnozahodnem voglu zgradi za paznike prisilne delavnice dve hiši, vsako z 8 stanovanji, s troški v najvišjem znesku 18.000 glđ., ter da te troške predplačiloma zalaga iz deželnega zaklada proti povračilu in zaračunanji.“

Dalje poroča o državni podpori za razširjenje prisilne delavnice in ob obravnavah z onimi deželami, katere rabijo ta zavod ter v imenu finančnega odseka priporoča naslednja predloga:

1. Oddelek za mladoletne prisiljence v prisilni delavnici ima še dalje obstati in deželni odbor se pooblašča, da po razmeri potrebe določi število prostorov ter po okoliščinah vredi oddelek izključno za mladoletne prisiljence od 14. do 18. leta.

2. Deželnemu odboru se naroča, da se v primernem času zopet obrne do visoke vlade zaradi dovolitve državnega doneska k zgradbam razširjenja in prizidanja prisilne delavnice.

Dr. **S c h a f f e r** pri tej priliki izreka prošnjo do slavne vlade, da bi malo več dobrohotnosti razodevala deželi in ne zahtevala za dovolitev državne podpore takih pogojev, ki so neizvršljivi. Nobena dežela se ne more za vse čase navezati, da ne bo nikdar zidala lastne prisilne delavnice, zato bi tudi naša dežela ne dobila nikdar nobene državne podpore, če se država drži tega pogoja. Po nekaterih opazkah deželnega predsednika obveljata predloga finančnega odseka.

Prošnja bivšega paznika **Josipa Tomazina** za normalno provizijo se izroči deželnemu odboru, ki naj dá preiskovati, če je prosilec na umu zdrav ali ne; in če najde, da ni zdrav, naj njegovi rodbini dovoli primerno podporo.

Občini **V r h n i k a** se dovoli za ondotno občinsko bolnišnico podpora 100 gl., prošnja krajnega šolskega sveta v Dolenjem Logatecu gledé podpore za vzdrževanje šolske delarne se odstopi deželnemu odboru v rešitev, ker ne gré, da bi se deželni zbor pečal s takimi rečmi. (Dalje sledi.)

ljude m oznanuje v onem jeziku, katerega razumejo. Tako se je sodilo o tem v oni praktični dōbi, ko še ni bila v toliki meri vzbujena narodna zavednost.

Sedaj se godi sevēda drugače, ker vladajo na svetu drugačna načela. In teh se nam je oklepati.

Po mojih mislih je slavni mož ob kočevski Rinži po sedaj veljavnih načelih v tem oziru le hvale vreden; dandanes, ko se večinoma mestna inteligencija nič ne méni za cerkev, imate pred seboj imenitnega moža, ki vkljub svoji odlični službi brska okrog in išče v potu svojega obraza nemških katolikov, ki revčki vsled slovenskega fanatizma niti božje besede ne čujejo v milem materinem jeziku!! — Povem Vam torej svoje prepričanje na vsa usta, da tak mož zasluži hvalo, da britko okuša resnico besedi: „Nemo propheta in patria,“ in ko bi jaz imel kaj govoriti v Rimu, precej bi mu oskrbel kak red za zasluge „pro ecclesia veterocatholica et pontifice usque ad Adriam“. Z veseljem Vam tudi javljam, da so se v tem oziru našle zlate duše, ki mu hočejo v resnici oskrbeti celó cerkveni red Gregorijev. Čast plemenitim sreem!

Tedaj pa bo zopet slavnost tam doli ob pangermanski Rinži in kakor čujem se bodo posebno v proslavo teh slavnostij v kratki dōbi osnovali listi „Blätter aus Gottschee“ iz katerih bomo vzlasti za-

Magjarski napuh.

Odkar so se Magjari naselili v Evropo, pa vse do polovice 16. veka so se zbirali na svoje glasovite zборе na rakoškem polji izpod današnje Budimpešte. Pod milim nebom so se razpravljala važna državna vprašanja in celó vladarje so si volili tukaj. Ali časi so se premenili. Ogrska je stopila v red civilizovanih držav, pa se mora po tem tudi ravnati ter druge narode v vsem posnemati. Posebno pa se mora pokazati v svojem zunanjem sijaju in blišču, kar je Magjarom že tako prirojeno. Iu ker se v ustavnih državah vse državno življenje predstavlja v državnih zborih, le-ti pa se v modernem svetu ne morejo več obdržavati pod milim nebom, treba je za to tudi velikih zbornic. In Magjari, zaslepljeni od svoje velečine, so sklenili postaviti si táko zgradbo v vrednosti 15 milijonov goldinarjev. Že po tej ogromni svoti za eno samo zgradbo more si vsakdo misliti, kolika oholost je to, posebno, če se pomisli, v kako slabih financijelnih odnošajih stoji dandanes Ogrska in kako težko plačajo njeni prebivalci ogromne davke. Ko bi si bogata Angleška privoščila takšno zbornico, ne bi se nikdo čudil, ali če to dela Ogrska, ki je v mnogem že na robu financijelne propasti, gotovo je to neoprostljiv greh naproti njenim podložnim.

Pa to še ni vse. Te dni je stala v ogrskih časopisih razglašena vest, da bode to novo parlamentsko palačo okrasil s svojimi slikami glasoviti ogrski slikar **Munkacsy**, posebni ures pa bi morala dobiti še zbornična dvorana. Tukaj bode naslikal prvi ogrski slikar sliko, kako se prvotni prebivalci slovanske narodnosti klanjajo vodji in zmagovalcu **Arpadu**. **Arpad** bo stal na hribčku obdan od svojih spremljevalcev, pred njim pa bodo s pripogneno glavo in ponižnim obrazom pripoznali gospodstvo njegovo prvotni prebivalci Ogrske — **Slaveni**. Kaj ni to že največi napuh, ki si ga moremo misliti od **Magjarov**? Kdaj so **Slaveni** priznali gospodstvo magjarsko? Zgodovina o tem popolnoma molči, celó trdi ravno protivno. Takrat, ko so **Magjari** prihrumeli na Ogrsko, imamo na severu od Ogrske jáko državo **Svatoplukovo**, na jugu pa se je ravno zedinjevala hrvatska država pod junaškim **Tomislavom**. Oba vladarja sta odbijala junaško napade divjih **Magjarov** ter sprejemala pod svoje okrilje ogrske **Slavene**, ki so rajše zapuščali Ogrsko, nego da se podadó divjemu narodu. Pa kdo je še slišal v zgodovini, da se kulturni narodi — in taki so bili že takrat **Slaveni** — klanjajo nomadom? To ni bilo nikdar, pa tudi ne pod **Arpadom**. Slika, katero bode naslikal **Munkacsy**, tedaj ne bode odgovarjala historični resnici, nego laži. More li pa pravi umetnik biti oni, ki nam hoče nekaj v lažnjivej obliki predstavljati? Po estetičnih pravilih ne, in tako tudi **Munkacsy** ne bi smel kaj takega naslikati.

Bodo li slike magjarskih osvajačev, če jih bo **Munkacsy** takšne naslikal, kakoršni so bili takrat, ko so prišli na Ogrsko, večé današnjim **Ogrom**, to je njihova stvar, saj more glasoviti slikar tudi nje v lažnjivi obliki naslikati. Ali drugo je vprašanje, kaj neki porekó na to sramotilno sliko **Slovani**, ki bodo dobajali v to dvorano na zborovanje? Njihov

jemali natančna poročila, kako da kažejo — fige in pomaranče v vojvodstvu kočevskem.

Ker pa že pišem toliko o cerkvi in o zaslugah za cerkev, naj s tem predmetom za danes tudi sklenem svoje pismo. — V neki cerkvi prav blizo velikega mesta imeli so nedavno prav čudnega molilca. Najbrže da je bil v cerkev prinešen; iskreno opravljajoč svoj posel, čutil se je tako vzvišenega, da ga je nekako v ekstazi dvigalo proti cerkvenemu stropu; ko se je zopet pomiril in obsedel mej navadnimi ljudmi, tedaj je zagledal, kako da se ministrant nedostojno véde pri altarju; brez besedij zažene se vanj in mu naloži zaslužno lekcijo. Ker pa je bilo vsled te prepraktične gorečnosti vendar le preveč šuma v cerkvi, zato primejo drugi čudnega molilca in ko si ga ogledajo, spoznajo v njem — kljunača ali po domače „šnefa“, ki se je najbrže potrudil v cerkev zato, da bi namestil one maše, katere zgreše vzlasti nedeljski lovci. In potem naj pa še svet pravi, da sovražnikov ljubiti ni mogoče.

Gut Schlauch! Gospod vrednik: kličem Vam z nadobudnim pivovarjem v **Friedrichsruhe**; gut heil! z Vašim slavljencem ob **Rinži**, ter Vam želim, da tudi Vi prav kmalu vidite kljunača ne sicer v cerkvi pač pa na — mizi! O.

narodni ponos ne bode mogel na noben način trpeti, da se more od davkov, ki jih tudi oni plačujejo, upotrebiti izdatna svota za to, da se sramoti v javni dvorani velik del prebivalstva ogrskega. 25% **Slovanov** od vsega ogrskega prebivalstva se ne smé na tak način prezirati, če se hoče sploh kedaj učvrstiti ogrska država. Ogrski **Slovani** in **Hrvati**, ki pošiljajo na ogrski sabor svoje poslance, ne bi smeli pokazati se v tej dvorani, dokler se ne bi odstranila taka sramotilna slika. Iz vsega pa se vidi, da je **Magjare** strast proti **Slovanstvu** popolnoma preslepila, in da jih hočejo tudi s pomočjo umetnosti, če se more to zvati umetnost, zasramovati. Ali vse to jim ne bode nič pomagalo. **Slovan gré** na dan vkljub vsem zaprekam in težavam, za **Magjare** pa velja v tem slučaju ona latinska: *Quem deus perdere vult, eum demtat.* —a.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. novembra.

Notranje dežele.

Ruski carjevič v Avstriji. Pred tremi leti, ko je še živel stari nemški cesar **Viljem**, vračal se je ruski carjevič iz **Stuttgarta** skozi **Berolin**, ne da bi bil obiskal nemškega cesarja. In čulo se je precej na to, da v kratkem vzbukne bojni ples mej **Nemško** in **Rusko**. Razmere nastale so napete in ruske vojne čete začele se zbirati na rusko-pruski meji. Ko bi bil tedaj obiskal carjevič vladarja v **Berolinu**, bi ti bojni strahovi gotovo ne bili zavladali. Obiski vladarjev imajo poleg vsakdanjega vsikdar tudi političen mednarodni pomen. Že nekaj let se kaže neka mrznja med našo državo in med mogočnim vzhodnim sosedom, največ zaradi **Balkana**. **Avstrijski Slovani**, sluteč v tem nevarnost za državo, neradi so gledali to nasprotje med državama, ki sta od davnih časov živeli v najlepšem prijateljstvu; v novejšem času ni bilo tudi od ruske strani nobenega vzroka, da se prekršijo veljavne prijateljske razmere. Jediní, ki je v nas nesmiselno po listih palil duhove v sovražstvu do **Rusov**, bil je **Magjar** in ona neznatna nemška manjšina, katere je strah, ako le sliši besedo **panslavizem**; **Magjar** ni mogel pozabiti let 1848 in 1849, nemška stranka pa je upala, da iz teh razmer kuje zá-se glavnico proti **avstrijskim Slovanom**. V teh razmerah je vzlasti **avstrijskim Slovanom** radostna novica, da je ruski carjevič na potu iz **Gačine** obiskal tudi našega cesarja na **Dunaji**. Vladno časopisje **dunajsko** pozdravlja prihod ruskega carjeviča kot znamenje prijateljstva med vladarskima rodbinama. Čudno se nam zdi, da so celó nemško-nacijonalni listi nehali s svojimi zabavljicami na **Rusko**. Kaj neki porekó k temu ogrski listi? — Iz teh vzrokov se **avstrijski Slovani** radujemo prihoda ruskega carjeviča, ker upamo, da pripomore odstraniti one predsodke, bodisi na **avstrijski**, bodisi na ruski strani, ki zabranjujejo nadaljevati prijateljske razmere na korist obema mogočnima državama.

Shod avstrijskih tkalcev v Brnu. Omenili smo že na kratko tega shoda in naznanili točke, ki so se razpravljale na shodu; ker se nam shodi delavski zdé zelo važni, podamo danes čitateljem resolucije, sklenene na tem shodu. Gledé na položaj delavcev-tkalcev so sprejeli sklep: **Mi** izjavljamo, da naj se odpravi plačilo od kosa in naj se uvede plača od dneva. Poleg tega se bomo trudili, da se pri našem delu povsod določi najnižja plača, in da manj kakor toliko ne smé dobiti noben delavec-tkalec. Najugodnejše sredstvo, da se nam vredi plača, bode povsod dobro organizovana in pripravljena „stavka“ (strijk). Treba pa se je na stavko pripraviti, zakaj nikoli ne smemo pozabiti groznih nevarnosti in nesreč, ki izvirajo iz nepripravljene stavke. — Gledé na delavsko organizacijo: **Namen** organizaciji mora biti združenje vsega delavstva v jednoto, ki naj bi se razširila po vsej **Avstriji**. Probuhati moramo stanovsko zavest med delavci-tkalci; skrbeti nam je za omiko in izobraževanje delavcev; gledati na to, da se delavcem namenjeni državni zakoni tudi v resnici izvršujejo. Vzlasti bomo morali delovati na to, da se nam prikrajša število delavskih ur na dan.

Poljaki v Braziliji. Ne samo iz ruske **Poljske**, od koder se **Poljaki** v tolikem številu selijo v **Brazilijo**, da si vlada ne more več pomagati, tudi **kmetov** v **Galiciji** poprijela se je želja po tujem svetu. „**Kurjer Lwowski**“ namreč omenja, da so se tudi iz **Galicije** začeli seliti vzlasti **kmetje** v **Ameriko**. ter pravi, naj deželni zbor ukrene potrebne korake, da se zabrani to izseljevanje.

Vnanje države.

Italija. **Markiz Rugini** je poslal listu „**Opinione**“ povodom prihodnjih splošnih volitev političko pismo, v katerem navaja svojo in svojih prijateljev zadovoljnost s sedanjo notranjo in vnanjo italijansko politiko. Pač potrebuje **Italija** dolgega notranjega in vnanjega miru. Vnanji mir je zagotovljen v trodržavni zvezi. Brez miru pa **Italija** ne more izboljšati svojih gospodarstvenih razmer. — Iz **Milana** se poroča 5. t. m., da pojde **Crispi** naproti nemškemu

državnemu kancelarju. Ko se bode Caprivi vračal v Nemčijo, pozdravil ga bode v Kufsteinu avstrijski minister vnanjih zadev, Kalnoky, ter ga spremil do Rosenheima.

Bolgarija. Sobranje namerava poslati bolgarskemu princu adresu z ozirom na njegov zadnji prestolni govor. Adresa se glasi mej drugim: Zastopniki bolgarskega naroda so prepričani, da si sultan prizadeva ohraniti balkanski mir, ter upajo, da bode vzvišeni vrhovni vladar storil pri evropskih državah potrebne korake za rešitev bolgarskega vprašanja.

Švica. Zvezni svet je pozval tesinske odposlance k spravnici konferenci, katera se bo zopet dne 13. novembra vršila.

Grecija. Nova grška vlada je tako-le sestavljena: Delyannus, je predsednik, minister notranjih zadev in vojne; Deligiorgis, minister vnanjih zadev; Kumunduros mornariški, Karapanos finančni, Gerokostopulos naučni, Zaimis pravosodni minister. Dne 5. t. m. so ministri prisegli in takoj nastopili svojo službo.

Belgija. Župan bruseljski je odobril načrt, osnovati prihodnjo nedeljo izjavo za splošno volilno pravico. Praša pa se, ali je ta državnica zrela za splošno volilno pravico, ali ne. Liberalci jo hočejo seveda kar prisiliti k temu, a pomnili naj bi, da sila ni nikjer mila.

Luksemburg. Dne 4. t. m. je prebral v zbornici državni minister pismo, poslano kraljici in njen odgovor na to pismo, v katerem kraljica izrečno naznanja, da sprejme regentstvo, in sicer, kakor pišejo listi, 18. novembra.

Izvirni dopisi.

Iz ribniške doline, 4. novembra. Dobili smo ga! Kaj mislite, gospod vrednik, — koga? Poslušajte! Snega se nam je pretekli teden toliko naletelo, da so ga po nekaterih krajih naše doline kar po čevljih — pardon — po metru merili. Ves promet je zastal! Ljubljanska pošta je v Retijah, rakovska tam nekje za našim zloglasnim Boncarjem v snegu obtičala, telegrafična žica se je raztrgala, tako da smo bili par dni popolnoma ločeni od sveta in zakidani v snežno-belo odejo. In če bi bilo to še dalje trajalo, stavim, da bi bili iz Ljubljane doli radi prišli nas odkidavat — sicer bi bili brez sūhe robe, in stari žalostni časi — ko še ni bilo ljudi, da bi žlice delali, bi se bili zopet ponovili. Od ust bi vam bilo Ljubljančanom „kapalū“, kar bi bilo gotovo prav hūdu“.

Sedaj pa je nastopila odjuga in vsled nje se je bela snežena odeja v zamazano brojdo premenila. — Prišli smo z dežja pod kap. — Poprej se je naša pošta v sneg — sedaj pa se v lužo preobrača — in to se godi, naj vam, gospod vrednik, prav na tihem povém — v prelepi ribniški metropoli. — Da, rečem vam, naš trg se je kar čez noč premenil v veliko blatno jezero. Od jedne do druge strani trga narejeni so mostovi za silo, kjer jih pa ni bilo mogoče napraviti, tam neki „purgarji“ v velikih „rajtah“ veslajo po umazani snežnici. — Vendar pa naj koj povém, da se kdo ne bode skliceval na 19. §, da teh „rajt“ sam nisem videl, in ménim, da tudi naš gospod župan ne, ker sva oba samotarca, in ne greva iz zapečka drugače, kakor kadar je najhujša sila. Nama je tedaj vse jedno, ali je Ribnica v prahu ali v povodnji.

Pa še nekaj novega vam imam danes povédati! Naš gospod, ali recimo naša glava šel je v tem grdem vremenu na daljno potovanje. Naši Ribničanje stikajo glave skupaj in ugibljejo, kaj je imenitnega gospoda ravno sedaj pognalo po svetu. — Nekateri, kateri znajo več kakor do pet šteti, in kateri znajo prav dobro ljubljanske časopise brati, pravijo, da se je gospod daleč doli v laško deželo podal, kjer se hoče priporočiti za kaki cerkveni red.

Takrat pa, ko se bo to zvršilo, bom tudi jaz svoj zapeček zapustil in se podal doli v kočevsko baziliko ter vam zvesto poročal o nenavadni slavnosti. Dotlej pa zdravstvujte!

Iz trebanjske okolice, 5. novembra. Letos je ustanovljena v Trebnjem četverorazredna šola. Došel je torej še tretji učitelj; a učiteljica, tam nekod iz Krasa, ki se je bila oglasila za četrto razpisano službo, se je skesala in odpovedala. Nič škode za to. Vsaj število učiteljskega osobstva ni merodajno za izvrstnost šole. Svoje dni smo imeli le enega samega učenika; pa naučili smo se v dveh letih več nego otroci sedaj v šestih. Istina je, da sedaj v tretjem razredu večina otrok še brati ne zna. In to je menda splošnja pritožba o novih šolah. Ne rečem, da ravno tukaj, ampak tudi v premnogih drugih krajih. Pa vsaj se je nekje na Dolenjskem zabičevalo učiteljem: „Če otroci kaj znajo — ali nič,

to vas nič ne briga; le to edino naj vam bo mar, da bodo šolski zapisniki v redu. To je glavna reč, ki se strogo tirja od vas.“

Podružniška cerkev sv. Marjete pri Ponikvah se je te dni podrla. Vzrok temu je ne toliko teža snega, ampak „mojster-skaza“, ki je bil pred dvajsetimi leti postavil novo „ostrežje“, seveda cenó, pa za nič, slabše vezan, nego na kaki baraki; tako, da res čudo, da se ni že podrla poprej. A sedaj ni padlo samo njegovo mojstersko delo, padel je tudi obok, zasul mnogo cerkvene oprave; razrušilo se je staro zidovje, da bo moralo biti vse novo. Tako je tam, kjer ima polovica fare svoje pokopališče. Sedaj namesto cerkve — žalostna razvalina. Prevelika skopost pri malih soldih se večidel rada povračuje z velicimi troški.

Ljudsko popisovanje se približuje, a kako bomo popisovali? — Tukajšnjih ljudij je mnogo odšlo v Ameriko, ki pridejo danes ali jutri zopet nazaj. Naši duhovniki sploh ménijo, da taki le začasno v Ameriki ali drugod bivajoči so in ostanejo še zmeraj tukajšnji farani. Ravno to je bil pri zadnji štetvi pred 9 leti vzrok, da se ni prav ujemalo število duš v duhovniškem šematizmu s popisovanjskim številjenjem. Prav živo se spominjam, da popisovalni od glavarstva poslani komisar ni hotel tako imenovanih „Hrvatarijev“ (ki so šli čez zimo na Hrvatsko v šumo les obtesavati) tukaj popisovati z izgovorom, „da bodo oni tamkej popisani“, a tam jih ni nihče popisoval. Pomladi so prišli domov nešteti, ne tukaj, ne tam. Prav jako potrebno bi tedaj bilo, naj bi više gosposke določile enako za povsod: Kam spada ta ali oni začasno odsotni našinec? Kje naj se všteta? Kod vpiše? Priprosta pamet bi sodila, da taki, ki imajo tukaj domovje, otroke itd. Le začasno odsotni, so še popolnoma naši farani in občani.

Dnevne novice.

(Deželni zbor kranjski) je danes ob dveh popoldne dovršil dnevni red in sejo. Pred sklepom izročil je baron Apfaltrern interpelacijo, v kateri omenja, da gre pri Trzinu kamniška železnica tikoma državne ceste, kar je za plašenje živine jako nevarno, ter vpraša, ali hoče vlada skrbeti, da se ta nevarnost kolikor mogoče odvrne? Podpisali so to interpelacijo z velikimi posestniki tudi narodni poslanci.

(Ruski carjevič v Ljubljani) Danes ob 7 uri in 45 minut se je pripeljal s posebnim dvornim vlakom ruski carjevič v Ljubljano, kjer je vlak obstal pet minut. Carjevič je ostal v vozu; ljudem vhod v notranje prostore kolodvora pri tej priliki ni bil dovoljen.

(Glavni dobitek srečk dunajske razstave) je dobil neki gost v Toplicah na Češkem; poprej so govorili, da ga je zadel deček-pomočnik v neki dunajski kavarni; a pokazalo se je, da je bila to le prazna šala.

(Nesreča.) Dne 25. oktobra je peljal posestnik Jakob Čamer v Trbovljah voz oglja posestniku J. Kitarju k sv. Katarini. Gredočemu domov se splašijo konji; voznik pade z voza in se tako potolče, da je še isti dan umrl.

(Knjige družbe sv. Mohorja) smo že dobili v Ljubljano. Ker so poverjeniki razdeljeni po mestnih farah ljubljanskih, zato naj vsakdo gré iskat knjige tje, kjer se je vpisal v družbo. — Želeti je, da udje ob enem vplačajo tudi 1 gld udnine za prihodnje leto, s tem prihranijo sebi dvojno pot, poverjeniku pa dvojno delo. — Knjige, katere udje dobijo za to leto, smo že imenoma našteli. Za prihodnje leto je namenila družba svojim udom naslednje lepe knjige: 1. „Življenje preblažene Device in Matere Marije in njenega ženina sv. Jožefa.“ Spisal † Jan. Volčič. To bo zadnji zvezek tega dela. — 2. „Molitvene bukve za bolnike in umirajoče.“ Spisal Jakob Peregrin Pavlič, knezoškof Krški. Ta knjiga se more naročiti tudi trdo vezana in sicer po 50 kr. v usnji z zlato obrezo, po 30 kr. pa cela v platno vezana. 3. „Občena zgodovina za slovensko ljudstvo.“ Spisal Josip Staré; to je zadnji snopič cele zgodovine. — 4. „Fizika ali nauk o prirodi.“ Spisal Henrik Schreiner. II. knjiga: Kemija. — 5. „Slovenske večernice za pouk in kratek čas.“ — 6. „Koledar družbe sv. Mohora za l. 1892.“ — Dohodkov je imela družba 49.946 gld. 48 kr.; troškov

pa 49.777 gld. 14 kr.; v gotovini torej ostane 169 gld. 34 kr. Društvena matica znaša: gotovina 19.649 gld. in v papirjih 200 gld., ki je na obresti zavarovana v družbini hiši in tiskarni. — Udov šteje družba letos 48.084. Mali narodič slovenski smé pač vesel biti Mohorjeve družbe, ki priča, da narod, ki samo v tej družbi toliko daruje na leto za svojo omiko, zasluži, da mu ne kratijo omike v domači besedi oni, ki so dolžni varovati njegove pravice in koristi.

(Najdeno truplo.) Dne 2. t. m. našli so, kakor se poroča iz Bele cerkve, 76 let starega Mihaela Pavliča kakih trideset korakov od hišice mrtvega v snegu.

(Požar.) V Lokvici na Belokranjskem je pogorel 4. t. m. posestniku Bus-u hlev in poslopje za klajo s pridelki. Škode ima pogorelec nad 1000 goldinarjev.

(Občinska volitev v Stranjah.) Za župana je izvoljen posestnik Florijan Preglet iz Lanišč, svetovalec sta: Jos. Brnot iz Zagorice in Jos. Krivec iz Stolnika.

(Akad. društvo „Triglav“ v Gradeč) izvolilo si je za zimski tečaj t. l. naslednji odbor: Predsednik: g. cand. iur. Hugon Kartin. Podpredsednik: g. cand. med. Ivan Jenko. Tajnik: g. stud. iur. Fran Krančič. Knjižničar: g. stud. med. Fran Krušič. Blagajnik: g. cand. iur. Jožef Žmavec. Gospodar: g. cand. med. Jaroslav Žitek. Odbornik-namestnik: g. stud. iur. Fran Mohorič.

(Jelen — nenavaden gost.) Iz Selc se nam poroča z dne 5. novembra: Nenavadna prikazen v naših krajih je jelen. Ko je pretečeni teden sneg meter na debelo zapadel naše gorovje, so drvarji in ogljarji na Jelovici zapazili razun srnjih sledov velike stopinje, ki pa niso bile podobne nobeni pri nas bivajočih živali. Glas, da se jelen krog nas klati, se je čul, a nihče ni maral prav verjeti, ker je že nekako 53 let minulo, odkar je bil zadnji ubit. Lovci seveda so bili precej na nogah in več dnij bredli za roginom po globokem snegu na Jelovici, ki se jim je pa znal vedno skrbno umikati. V torek popoldne šele se nekaterim lovcem posrečilo jelena zajeti nad Ledino pod Ratitovcem in ga podreti. Bil je trileten samec, tehtal je blizo 100 kg., rogova merita po 48 cm. Zanimivo bi bilo zvedeti, od kod je ta redka divjačina k nam zašla. Kolikor je meni znano, na Kranjskem ni jelenov nikjer, pač pa se nahajajo v nekaterih lovih na Koroškem. Najbrže so ga psi prignali od tam, na Jelovici mu je svet ugajal in ostal bi bil morda tukaj, da ga ni podrla nemila svinčenka.

(Iz Škofje Loke) se nam poroča: Mestna župnija Škofja Loka imela je letos prvokrat, kar obstoji, sv. misijon, ki ga je omogočil sedanji gosp. mestni župnik prvo leto svojega župnikovanja. Bil je od dne 26. oktobra do vštete 4. novembra. Vodili so ga č. oo. iz „Jezusove družbe“: Doljak, Kos in Tomazetič. Vkljub jako neugodnemu vremenu bila je vendar vdeležba obilna. Obhajanih bilo je do 4000. Dal Bog svoj blagoslov!

(Iz radovljiskega okraja): Učiteljsvo tega okraja sešlo se je dne 18. septembra t. l. v Radovljici in osnovalo je isti dan „Učiteljsko društvo radovljiskega okraja“. Dne 23. oktobra sklenil pa je odbor tega društva v svoji seji prirediti koncert v korist šolstvu tega okraja. Čisti dohodek tega in drugih koncertov poslal se bode „Narodni šoli“ in postale bodo sčasom vse šole okraja „ustanovnik“ tega za revno šolsko mladino jako koristnega društva. — Evo vspeled k I. koncertu: Vabilo k I. koncertu učiteljskega društva radovljiskega okraja dne 19. novembra 1890 povodom imendana Nj. Veličanstva presvetle cesarice Elizabete v korist šolstvu tega okraja v šolskem poslopju radovljiskem. Vspeled: 1. Nagovor predsednika (gosp. M. Kovšca). 2. A. Foerster: „Pobratimija“, zbor. 3. Slavnostni govor (g. H. Podkrajšek). 4. A. Nedved: „Domovina“, zbor. 5. F. Vilhar: „Prvi ešelov“, bariton-solo (g. Pianekki) s spremljevanjem (g. Ig. Rozman). 6. J. Aljaž: „Občutki“, zbor z bariton-solom. 7. Vašak: „Kde děva mā“, čveterospev. 8. A. Hajdrih: „Slava Slovincem“, zbor. 9. Cesarska himna, zbor unisono s spremljevanjem. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina: I. prostor 1 gld., II. prostor 80 kr., III. prostor 50 kr. — Društveni člani plačajo polovico. Preplačila se hvaležno vsprejemajo. — Po koncertu zabava v gostilni g. M. Klinarja. Odbor. — Ker se priredi ta koncert v korist revne naše šolske mladine, nadejati se je prav obilne vdeležbe.

(Odgovor.) Ne le za gg. župnike, ampak tudi za gg. duhovne pomočnike dobite v „Katol. Tiskarni“ obrazce za oni „Einbekenntniß“, kojega je v dosego prispevka iz verskega zaklada vsled postave dne 19. aprila 1885 podajati c. kr. deželni vladi. Deset pol stane 25 kr.

(V posojilnico v Vitanji) ki je julija t. l. pričela svoje delovanje, so stranke do sedaj vložile 6955 gld. 45 kr., izposodilo pa se je 27 strankam 5745 goldinarjev.

(Veliko-nemci v Šoštanj) lové slovenske kmete za enorazredno „šulferajnsko“ šolo. Kmetje pa so že toliko pametni, da bodo rajši v sedanjo že obstoječo večrazredno šolo pošiljali svoje otroke.

(Vojašnica v Celji.) Mestni zastop v Celji je sklenil, da pozida novo vojašnico za deželno brambo. Sicer ima že mesto tako vojašnico, a le za pešičo brambovecev.

(Posnemanja vredno.) Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali župljani sv. Križa nad Mariborom 5 gld., in več kmetov je obljubilo, da ji pošljejo moke in krompirja. — Iz Brezic je poslal g. Ant. Spindler v ta namen 22 gld. 50 kr.

(Katoliški Amerikanci o verski šoli.) V Pittsburgu v Ameriki se je vršil od 19. do 25. sept. t. l. katolišk shod, kjer so gledé na šolo sklenili naslednje resolucije: 1. Mi katoliki in državljani te slavne republike izjavljamo, da hočemo braniti svoje nam po božjem, naravnem in državnem pravu zagotovljeno prostost za vzgojo svojih otrok. 2. Slovesno oporekamo, da se državna oblast v nekaterih združenih državah krivično vmešava v to zadevo. 3. Zahvalimo iskreno svoje škofo, ko so oporekali takim krivičnim zakonom in se pridružimo popolno in brez pridržka tej oporeki. 4. Starišem priznamo naravno pravico, da po svoji vesti vzgajajo otroke in to pravico si prilastujemo tudi katoliški stariši in izjavljamo, da nečemo svojih otrok pošiljati v brezverske šole; kajti naloga šoli je, ne le vzgajati dobrih državljanov, marveč tudi dobre kristijane. 5. Brezverska šola bi pa nam ne zadostovala tudi tedaj, ko bi se poleg šolskih ur izjemoma posebej podučeval krščanski nauk; kajti verski duh mora prešinjati splošni šolski poduk, ako hočemo, da šola doseže svojo prej omenjeno nalogo.

(Pijanec utonil.) Iz Škofje Loke se poroča, da so dobili v nedeljo v Sori mrtvo truplo delavca Fr. Koširja. Ker je Košir pogosto popival, ménijo, da je v pijanosti padel v vodo in utonil.

(Ljudske šole na Štajarskem.) Iz poročila deželnega odbora štajarskega je razvideti, da je bilo ondi koncem šolskega leta 1888/89 ljudskih in meščanskih šol 865. Učni jezik je bil na 548 šolah nemški, na 176 slovenski in na 68 nemški in slovenski. Od teh šol so dečki in deklice skupno obiskovali 717, druge so bile ločene po spolu. — Šoli pristojnih dečkov je bilo v šolskem letu 1888/89 90.284 in 90.857 deklic, skupno 181.141 otrok. — Stariši, ki niso pošiljali svojih otrok v šolo, so bili kaznovani skupno za 12.570 gld. denarne kazni, z zaporom pa 1206krat. — Učiteljev na teh šolah je bilo 1882; katehetov je podučevalo 879. Troški za šolske potrebe rastejo grozno od leta do leta, in skrb deželnih zastopov bode, da se v tem oziru razbremené težko obdačena ramena davkoplačevalcev.

(Hrvatska šola v Pazinu), na novo osnovana dvorazrednica šteje 116 učencev in učenk; stara štirirazredna italijanska šola broji samo 119 otrok. — Pri sv. Katarini blizu Pičana zidali bodo po sklepu komisije in občinarjev novo hrvatsko šolo. — V Grdem selu se je otvorila za letos šola za silo in poduk je prevzel ondotni župnik-upravitelj g. St. Kroppek.

(Društvo sv. Jeronima v Zagrebu.) Mnogetni predsednik sv. Jeronimskega društva g. kanonik Fr. Budiecki se je odrekel predsedništvu in g. J. Pažur blagajništvu. Dne 23. oktobra je bil za predsednika izvoljen dr. Feliks Suk in dr. J. Dočekal za blagajnika. Kardinal Mihalović je potrdil obojno izvolitev kot pokrovitelj društva.

(Staro mesto odkrito.) Po cerkvenih aktih akvilejske pokrajine je stalo v VI. in VII. stoletju v Istri blizu Rovinja mesto po imenu Čisa, ki je nankrat izginilo. Pred nekaterimi leti so pa opazili, da blizu Rovinja štrlé zidovi iz vode. Ko so natančneje preiskovali pod vodo, našli so mesto, ki je nekaj tukaj stalo a vsled kake posebne katastrofe se pogreznilo pod vodo.

(Nobene nevarnosti več.) Sedaj je oblastvo vse odstranilo od „čudovitega drevesa“ v Mali Nedelji,

kar se more zmatrati za corpora delicti: križev, rožnih vencev, podob, svetlic, šopkov, ki so krasili podobo Matere Božje, ni več. In one mladeniče, ki so grozili z noži žendarmom, déli so pod ključ. Liberalni časniki pa hočejo s tem dogodkom kolikor mogoče črtni verno ljudstvo. Tako piše „Tagespost“ mej drugim: „To je bila dušna bolezen, kateri je bilo treba ravno z orožjem nasproti stopiti, da se ni naprej širila.“ No, to bi bilo res čudno, ko bi hotelo kako oblastvo katoliške naše države zabraniti z orožjem v roki vero na mogoče nadzemske prikazni. Ne, teko daleč pa še nismo; oblastvo je hotelo zabraniti le vnanje nerednosti ali morebiti nameravano sleparijo, toda „duševne kužne bolezni“ ni nameravala odpraviti. Tukaj se zopet vidi, kam bi prišli, ko bi morali ravnati, kakor učé preroki modernega liberalizma. Kmslu bi izgubili pravico do vere sploh. K sreči pa je sedaj v Mali Nedelji zopet vse mirno. Ena sama beseda prevzvišenega knezo-škofa je takoj pomirila ljudstvo. Torej je naposled vendar le mogoče zatreti „dušno to kužno bolezen“ brez orožja v roki.

Telegrami.

Dunaj, 6. novembra. „Militär-Verordnungsblatt“ objavlja od cesarja potrjene nove organične določbe za topničarski štab, za poljsko in trdnjavsko topničarstvo z določbo, da bode šest novih trdnjavskih polkov razven številke imelo tudi imena lastnikov.

Dunaj, 6. novembra. Kmalu po carjevičevem dohodu v cesarski dvor sta izročila nemški poslanik princ Reuški in avstrijski poslanik v Peterburgu, grof Wolkenstein, svoje vizitnice za carjeviča. Ob treh se je peljal carjevič pred palačo nadvojvode Karola Ljudevita, kjer je ostal pol ure. Za tem je obiskal nadvojvode Franca Ferdinanda d' Este, Viljema in Rainerja. Počastil je s svojim obiskom za četrto ure poslanika kneza Lobanova. Predno se je vrnil na dvor obiskal je carjevič grob pokojnega Rudolfa v kapucinski cerkvi ter položil na rakev dragocen venec. Povsod je carjeviča pričakovala obila množica. Pri dvornem obedu so bili navzoči cesar, carjevič, na Dunaji bivajoči nadvojvode, knez Lobanov z ruskim poslaništvom itd. vsega skupne 58 oseb. Ko je šel carjevič v Schönbrun, prišel mu je sam cesar nasproti. Pri obedu je sedel cesar na sredi, na njegovi desnici carjevič, na levici pa nadvojvodinja Marija Jožefa. Po obedu se je vrnil carjevič v dvorno poslopje, od koder ga je popeljal cesar v operno gledišče. Po deseti uri sta se odpeljala cesar in carjevič na južni kolodvor, kjer so bili tudi knez Lobanov in oboje ruskega poslaništva. Cesar se je presrčno poslovil od carjeviča, kateri se je odpeljal v Trst.

Dunaj, 7. novembra. Velikega Dunaja odbor je obravnaval včeraj 1. član vladnega predloga z ozirom na obseg Velikega Dunaja. Schöffel je predlagal, da se preide na dnevni red, kar je bilo odklonjeno z vsemi glasovi proti Schöffelu. Član 1. je sprejet.

Gradec, 6. novembra. Danes se je pokazal razkol med Slovenci in konservativci, kakor ga je vže napovedoval „Grazer Volksblatt“, ker je bil pri volitvi v deželni odbor iz kmečkih občin spet izvoljen opat Karlon in na novo dekan Proboscht (namestnik) namesto Slovenca Jermana. Slovenci so odajali prazne listke.

Milan, 6. novembra. Ministerski predsednik Crispi je došel danes ter bil od kralja sprejet v avdijenci. Ministerski predsednik bo pozdravil generala Capriviya na kolodvoru. Državni nemški kancelar pride jutri zjutraj ob šestih v Milan. General Caprivi bo kralju Humbertu izročil pismo cesarja Viljema II.

Milan, 7. novembra. Caprivi je zjutraj došel. Na kolodvoru so ga sprejeli Crispi, prefekt in policijski vodja.

Madrid, 7. novembra. Poročilo, da je kraljica nevarno zbolela, je neosnovano. Bilo jej je le slabo, ker se je bila prehladila. Danes je že vstala iz postelje.

Peterburg, 7. novembra. Časniki omenjajo sijajnega sprejema, s katerim so carjeviča na Dunaji počastili, prijateljskih razmer obeh vladarskih hiš, povoljnosti ruskega naroda, da se je skazalo carjeviču v Avstriji, posebno pa na Dunaji toliko naklonjenosti in ugodnega vpliva na utrjenje miru obeh sosednih narodov.

Umrlj so:

3. novembra. Frančiška Zajc, mesarjeva hči, 1 dan, Poljanski trg 5, slabost. — Frančiška Lovšin, delavka, 19 let, Starinarska steza 1, jetika. — Ema Paleta, odgojiteljica, 30 let, Soteska 10, vsled raka.

4. oktobra. Amalija Bricelj, ključarjeva žena, 20 let, sv. Petra cesta 53, jetika. — Marija Peršič, gostija, 72 let, Florijanske ulice 38, marasmus.

V bolnišnici:

2. novembra. Terezija Hrovat, gostija, 66 let, pleuritien edem.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v toč.
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		728.9	3.0	brezv.	megla	5.50
6. 2. u. pop.		730.6	5.0	sl. svzh.	oblačno	dež
9. u. zveč.		731.8	4.8	brezv.		
Srednja temperatura 4.3°, za 1.6° pod normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

7. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 85 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	88 „ 85 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ 45 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 40 „
Akcije avstr.-ogerske banke	982 „ — „
Kreditne akcije	304 „ 50 „
London	115 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleonid.	9 „ 13 „
Cesarški cekini	5 „ 47 „
Nemške marke	56 „ 55 „

Za pogorelee v Ambrusu

darovali so

po J. V., župniku v Žireh, žirovski farani . 5 gld. 50 kr.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo: Dunaj, Giselastrasse 1, | Podružnica za Ogersko: Pešta, Franz-Josefplatz v hiši društva. št 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dne 30. junija 1889	frank.	106,578,528.96
Letni dohodki premij in obresti		19,328,518.86
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848)		219,930,701.87
V zadnji dvanajstmesečni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb		49,069,600.—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno		1,610,827.280.—

glavni zastop v Ljubljani

(12—11)

pri

Gvidu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

